

REZUMAT

Cultul primarului Bernády György în orașul Târgu-Mureș. Istoria locală ca identitate narativă

Prezentul volum analizează forma de manifestare a identității unei comunități în cadrul unui oraș, prin evidențierea anumitei epoci din istoria locală, a perioadei de urbanizare împreună cu primarul acesteia, Bernády György, care a dezvoltat orașul. Cercetarea cultului și a memoriei clarifică în ce măsură aceste fenomene au fost activate, ce funcții au avut, în ce măsură pot fi denumite publice, și ce narative au înfățișat. Ca sursă orală a cercetării se denumesc articolele mass mediei de la începutul secolului 20, documentele lui Bernády György, publicații din epoca numită, publicațiile și articolele mass mediei diferitelor sisteme politice înainte de 1990, care au fost selectate potrivit criteriilor cercetării. În continuare sursele analizei au constituit articolele de ziar apărute după 1990, pagini web, publicații locale, interviurile luate de la câteva membrii ale comunității format pe memorie, precum și informațiile adunate prin observarea participantă. Materia adunată astfel a fost prelucrată cu ajutorul următoarelor metode: etnografia vorbirii, analiza discursului, analiza conținutului, metoda biografică, analiza formării și funcționării spațiului mental, biografia obiectelor, teoria populației obiectelor, analiza obiceiurilor. Analiza se bazează pe termenii: memorie, istorie locală, urbanizare, erou, cult, mit modern, narative, identitate narativă.

Procedura de analiză a variantelor de mituri sau narative au fost elaborate pe baza posibilităților oferite de diferite surse. Pe baza acestuia s-au evidențiat patru epoci: prima este perioada de urbanizare primară de la începutul secolului 20, iar în cadrul analizei acesteia s-a clarificat imaginea din mass-medie a lui Bernády György și urbanizare, precum cerințele mass-mediei; a doua este perioada dintre încheierea primului mandat ca primar al lui Bernády György și data decesului lui prin care a ieșit la iveală în ce măsură au influențat evenimentele istorice imaginea cu privire la eroul culturii și activitatea acestuia; iar în a treia perioadă a fost relatat împreună perioada de supremație ungară între 1940 și 1944 și perioada lungă a comunismului în timpul căruia din cauza limitării identității naționale apariția istoriei locale a avut loc doar într-o măsură redusă, precum a patra perioadă este perioada efectivă a cultului lui Bernády György, perioada de la 1989 până în prezent care este caracterizat prin generarea cultului conform scopurilor elitei politicii.

În urma sintezei s-a relevat faptul, că Bernády György și dezvoltarea orașului de la începutul secolului 20 în fiecare epocă analizată este un episod a istoricii locale care este

invocat cu predilecție, dar nu iese în evidență totdeauna dintre celelalte evenimente istorice în calitate de element caracteristic al identității locale. Însă în fiecare epocă se include într-una dintre narativele discursului public care încearcă nuanțarea identității narative. Aceste narative, în fiecare epocă, sunt orientate spre dezvoltarea orașului, modernizare, urbanizare primară, civism, dezvoltarea unei lumi noi, menținerea maghiarismului în Transilvania, transilvanismul, menținerea națiunii, acomodarea la granițele noi ale statului, în direcția unității comune, a spiritului comunității, și a valorilor umane. Identitatea narativă este construcția garniturii politice. Comunitatea formată pe baza memoriei care s-a conturat în cadrul analizei surselor, aparține gremiului intelectual la nivel local. Narativele sunt exploatate și propagate în fiecare epocă de acest strat — conform posibilităților. Locuitorii simpli ai orașului sunt consumatorii discursurilor din publicitatea mass-mediei, formând publicul pentru reprezentații de identitate.

Obiectivul cercetării a fost acela de a da un răspuns la întrebarea: memoria și cultul lui Bernády György pe baza particularităților unde se poate include, în rândul culturilor personale, a culturilor politice sau a culturilor profane? În orice caz este creația artificială a intelectualității, care prin anumite elemente se apropie de cultul sistemelor totalitare, de cultul de erou, sau de cultul vedetelor. În această calitate este reprezentarea locală a mitului comunității. Dacă vom considera apariția mitului comunității, vom obține o paletă colorată cu privire la acele elemente în jurul cărora mitul poate fi construit. Cel mai frecvent, cultul format în jurul celebrității, născut în localitate, va deveni expresia mitului. Există foarte puține cazuri în care această persoană este un politician al orașului; de cele mai multe ori este reprezentantul semnificativ a vieții literare, un personaj istoric respectat la nivel național, sau memoria unui eveniment care atrage aceeași manifestare ca în Târgu-Mureș memoria lui Bernády György. Cercetarea cultului politicii orașului se află în curs de dezvoltare. Din această cauză obiectul cercetării prezente este tratat ca un fenomen particular, deoarece în dimensiuni locale, este vorba de considerația unei persoane al cărui cult este capabil să satisfacă cerințele narative enumerate mai sus.

Această lucrare este un model de analiză al memoriei unui astfel de erou istoric pe plan local.